СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РІЗНИХ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма	Облік, аудит та оподаткування
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Обліку, аудиту та оподаткування
Тип дисципліни	Обов'язкова
Семестр	8
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	**Афанас'єва Інна Іванівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/afanasieva-inna-ivanivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail: Afanasieva@nasoa.edu.ua
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Наявність систематичних та ґрунтовних знань із компонентів професійної підготовки освітньої програми, зокрема «Фінансовий облік», «Звітність підприємств», «Управлінський облік», «Інформаційні системи в обліку, аудиті та оподаткуванні»

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
Обсяг	Денна форма навчання					
	5	150	28	28	94	екзамен
	Заочна форма					
	5	150	4	2	144	екзамен

Опис дисципліни	**Навчальна дисципліна: «Облік і оподаткування на підприємствах різних видів економічної діяльності»** є обов'язковою компонентою навчального плану. **Мета вивчення навчальної дисципліни** полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти сучасної системи знань щодо особливостей обліку та оподаткування на підприємствах різних видів економічної діяльності. **Завдання вивчення навчальної дисципліни:** надання здобувачам вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок із підготовки облікової інформації для прийняття ефективних рішень на різних рівнях та видах економічної діяльності; дослідження галузевих особливостей, які впливають на організацію та методику бухгалтерського обліку та систему оподаткування на підприємствах окремих видів економічної діяльності; нормативно-

	правового регулювання діяльності підприємств окремих видів економічної діяльності; особливостей документування господарських операцій на підприємствах різних видів економічної діяльності; особливостей обліку активів, капіталу, зобов'язань, доходів, витрат та фінансових результатів підприємств різних галузей; ознайомлення з особливостями оподаткування окремих операцій суб'єктів господарювання. **Формат проведення дисципліни:** лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Професійні компетентності	ЗК01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання. СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
Програмні результати навчання	ПРН03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПРН04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. ПРН05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту, та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПРН06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності. ПРН13.Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння ї ринкового позиціонування.
Програма навчальної дисципліни	**Змістовий модуль 1. Особливості побудови обліку і оподаткування в торгівлі, ресторанному бізнесі та будівництві** Тема 1. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління і оподаткування різних видів діяльності. Тема 2. Облік і оподаткування в оптовій та роздрібній торгівлі. Тема 3. Особливості відображення в обліку та оподаткування окремих видів торгівлі. Тема 4. Організація бухгалтерського обліку і оподаткування в закладах ресторанного бізнесу. Тема 5. Особливості обліку і оподаткування у будівництві. Тема 6. Облік фінансових результатів будівельної організації. **Змістовний модуль 2. Особливості побудови обліку і оподаткування в сільському господарстві, на автотранспортних підприємствах та інших галузях** Тема 7. Бухгалтерський облік і оподаткування у сільському господарстві. Тема 8. Особливості обліку окремих об'єктів сільськогосподарського виробництва. Тема 9. Бухгалтерський облік і оподаткування у автотранспортних підприємствах.

	Тема 10. Особливості обліку доходів і витрат автотранспортних підприємств. Тема 11. Облік і оподаткування в побуті, туризмі, житловому господарстві та інших видах діяльності.
Методи навчання	Під час проведення лекцій застосовуються такі методи навчання: презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, пояснення, обговорення теоретичних питань, дискусії, ілюстративно-роздатковий матеріал. Під час практичних (семінарських) занять застосовуються такі методи навчання: доповіді, письмове виконання практичних занять, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи. Для досягнення навчальних цілей, розвитку особистісних якостей і професійної підготовки здобувачів освіти передбачається застосування різноманітних методів навчання, зокрема: словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація); практичні (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації); репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові); стимулювання та мотивації навчання (пізнавальні та навчальні дискусії); контролю і самоконтролю (усні та письмові перевірки, тестування тощо).
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання
Політики навчальної дисципліни	***Політика щодо академічної доброчесності.*** Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОА є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 26 червня 2026 р., протокол № 15. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОА та Положення про академічну доброчесність НАСОА у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.4.17.2 Положення про академічну доброчесність НАСОА, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми». ***Політика щодо відвідування занять.*** Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. ***Політика щодо перескладання.*** Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом. ***Політика щодо оскарження результатів оцінювання.*** Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 24 квітня 2020 р., протокол № 8 (зі змінами та доповненнями, протокол від 04 листопада 2025 р.

	№4).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: колективна монографія / за заг. ред. І.П. Приходька, О.М. Губарик. Дніпро: Пороги, 2022. 228 с. URL: https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/8300/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE

2. Афанас'єва І. І., Овсюк Н. В., Калужинська К. Р., Дубров О. В. Управління кредиторською заборгованістю: обліковий аспект. *Економіка та суспільство*. 2024. № 12. С. 6-9. DOI: https://doi.org/10.37634/efp.2024.12.1. URL: http://efp.in.ua/en/journal-item/372

3. Афанас'єва І. І., Попович О. В., Віннічук А. М. Облікові та податкові аспекти електронної комерції. *Економічний простір*. 2025. № 201. С. 9-13. DOI: https://doi.org/10.30838/EP.201.9-13. URL: https://economic-prostir.com.ua/wp-content/uploads/2025/06/201-9-13-afanasyeva.pdf

4. Бондар М.І., Левицька С.О., Остап'юк Н.А., Осадча О.О., Антонюк О.Р., Зінкевич О.В. Бухгалтерський облік в управлінні: підручник. Рівне, 2023. 244 с. URL: https://ep3.nuwm.edu.ua/25915/1/%D0%

6. Кузіна Р.В., Добрунік Т.П., Радова О.В., Обнявко О.В., Ілюхіна Н.П., Негрі О.Б. Обліку галузях економіки: навчальний посібник. Херсон: Видавничий дім «Гельветика». 2025. 508 с.

8. Максимова В.Ф. Облік у галузях економіки: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2022. 496 с.

9. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт: Наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 31.12.2010 № 573 (із змінами і доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0573738-10

10. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 № 13 (із змінами і доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01/ed20051031

11. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 22.05.2002 № 145 (із змінами і доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0145569-02

12. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті: Наказ Міністерства транспорту України від 05.02.2001 № 65. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0065361-01

13. Податковий Кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами). URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 3.2.3.

14. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР (із змінами і доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80

15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні:закон України від 16 липня 1999 р., зі змінами та доповненнями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text 1

16. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: Наказ МФУ від 28.04.2001 №205. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01

17. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічніі активи»: Наказ МФУ від 18.11.2005 №790. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05

18. Семенова С. М., Шпирко О. М., Афанас'єва І. І. Облік доходів від операцій із криптовалютою та іншими цифровими активами на підприємствах ІТ-сфери. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. праць*. № 1–2. 2025. С. 24 -39. DOI: 10.31767/nasoa.1-2-2024.01 URL: https://ir.nasoa.edu.ua/handle/123456789/1964

19. Юрченко, О., Приймак, Н., & Нечипорук, Н.В. Організація обліку та оподаткування операцій із фінансовими інструментами страхування цінових ризиків на міжнародних

ринках. *Сталий розвиток економіки*, 2026. Випуск 1 (58), С. 741-749. https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-99

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 50 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Облік і оподаткування на підприємствах різних видів економічної діяльності» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
1	2	3
Денна форма навчання		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Презентація	Від 1 до 4 балів
	Робота на практичних заняттях	Від 1 до 3 балів
	Тестування	Від 1 до 5 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 20 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 20 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимальна оцінка – 30 балів
Заочна форма навчання		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях	-
КОНТРОЛЬНА РОБОТА ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	Тестовий контроль	Від 0 до 70
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимальна оцінка – 30 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: практичні завдання з облікового відображення господарських операцій та процесів на підприємствах різних видів економічної діяльності та особливостей їх оподаткування, розв'язок ситуаційних завдань, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Практичні заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно правової бази, обговорення основних проблем і питань, які розглядаються на практичному занятті. Робота на практичному занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на практичному занятті становить 5 балів. Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної

роботи оцінюється під час проведення практичних занять у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3-5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому літературу.
1-2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання модульного контролю

Формою модульного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюються від 0 до 20 балів

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є екзамен, який проводяться у формі тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle, та оцінюється від 0 до 20 балів, а також практичних завдань та ситуацій та оцінюється від 0 до 10 балів.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен		Оцінка	Пояснення
Відмінно	**90-100**	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
Добре	**82-89**	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналізу можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних

			завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
Задовільно	**64-73**	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
Незадовільно	**35-59**	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри обліку, аудиту та оподаткування. Протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.